

забезпечення їх сучасними медичними технологіями допоможуть вищій медичній освіті подолати всі виклики, які ставить перед нею сучасний світ.

Abstract. Improving teaching methods for students of the pediatric faculty is one of the most urgent problems, which correlates with the need to improve both theoretical and practical skills of students. Using the simulation and problem-oriented training allow pediatric students to improve the assimilation of educational material, the quality and efficiency of the educational process, provide an opportunity not only to see and hear, but also to practice the basic practical skills of working with children on phantoms, promotes better assimilation in a visual form of the stages of providing emergency medical care for children, the ability to work in a team and to distribute certain stages of care among themselves.

УДК 378.147:612.648:616-053.3

ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ВИКЛАДАННЯ ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ НЕОНАТОЛОГІЇ»

Волосовець О.П., Логінова І.О., Черній О.Ф., Шевцова Т.І.,
Грищенко Н.В., Гелескул Л.М.

Національний медичний університет імені акад. О.О. Богомольця (м. Київ)

Закон України про Вищу освіту визначає широкий спектр прав здобувачів освіти, одним з яких є можливість вільного вибору навчальних дисциплін, передбачених відповідною освітньою програмою та навчальним планом в обсязі не менш 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, від запланованих для даного рівня вищої освіти.

Вивчення вибіркового дисциплін, які студент може обирати із запропонованого переліку самостійно або з консультативною підтримкою кураторів ЄКТС, має на меті поглиблене вивчення навчальних курсів, що входять до складу обов'язкових компонент навчального плану або набуття додаткових освітніх та фахових компетентностей. Важливим є урахування особистих покликань та прагнень студентів щодо майбутньої професійної діяльності, оскільки це визначає їх вмотивованість на досягнення програмних результатів навчання.

2022–2023 навчальний рік став початковим для впровадження викладання вибіркового дисциплін на клінічних кафедрах в Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця. Кафедра педіатрії № 2, яка протягом тривалого часу є опорною з викладання дисципліни «Педіатрія, дитячі інфекційні хвороби» студентам 5-го курсу зі спеціальності 222 «Медицина», започаткувала викладання вибіркового дисципліни «Основи неонатології» у обсязі 3 кредити ЕКТС (30 академічних годин аудиторної та 60 академічних годин самостійної роботи студентів (СРС)). Найбільш поширена патологія періоду новонародженості вивчається в межах педіатричного модуля «Неонатологія, хвороби системи крові та

ендокринної системи у дітей» нормативної дисципліни усіма студентами 5-го курсу. В той же час, дана вибіркова дисципліна передбачає поглиблене вивчення проблем новонароджених та розглядає їх через оцінку вікових особливостей та синдромних проявів ураження різних систем організму в неонатальному періоді. Тематика практичних занять вибіркової дисципліни «Основи неонатології» складена таким чином, що ефективність засвоєння курсу студентами залежить здебільшого від рівня базових знань з дисциплін-пререквізитів (особливо анатомії людини, фізіології, гістології, цитології та ембріології, мікробіології, вірусології та імунології, патоморфології, патофізіології, фармакології, пропедевтики педіатрії, радіології) ніж від порядку вивчення основної та вибіркової дисципліни протягом 5-го року навчання, що дуже важливо при щільному розкладі навчання наших студентів.

Можливість вільного вибору дисципліни у вищих навчальних закладах є стимулом до покращення рівня викладання, оскільки зростає зацікавленість викладачів у більшій кількості студентів, які роблять свідомий вибір саме цієї освітньої компоненти. Саме аналіз досвіду практичного впровадження викладання нової дисципліни відкриває можливості його удосконалення та підвищення її рейтингу серед суб'єктів навчання.

Нами проаналізовані результати анонімного добровільного анкетування 92 студентів медичного факультету № 2, які вивчали вибіркову дисципліну «Основи неонатології» на кафедрі педіатрії №2 протягом 2022–2023 н. року.

За результатами опитування, лише 62 студенти (67,4%) вважають дану вибіркову дисципліну важливою для своєї майбутньої практичної діяльності, а отже, демонстрували максимальну зацікавленість у набутті компетенцій та досягненні програмних результатів навчання, визначених в робочій програмі. В той же час, по 15 студентів (сукупно 32,6% респондентів) відповіли, що не вважають дану вибіркову дисципліну важливою, або не визначились з відповіддю. Такий результат свідчить про необхідність в майбутньому більш ретельного підходу при формуванні груп вивчення вибіркової дисципліни, які можуть відрізнятися від академічних груп вивчення нормативних дисциплін, але студенти зможуть неформально реалізувати своє право вибору.

Ми також визначили рейтинг найбільш цікавих на думку студентів тем. Серед таких «Жовтяниці неонатального періоду» визнали 21 студент, «Неонатальні проблеми, пов'язані з серцево-судинною системою» – 16 студентів, «Сучасні перинатальні технології. Медичний догляд за передчасно народженою дитиною з дуже низькою та надзвичайно низькою масою тіла» – 14 студентів. Серед запропонованих було також питання щодо необхідності удосконалення процесу викладання. Варіанти відповіді формулювали респонденти. Серед 56 студентів, які відповіли на це питання, 27 (48,2%) вважають, що усі теми викладались на високому рівні. Відповіді 29 студентів визначили, викладання яких тем вимагає більш докладного пояснення з боку викладача, які матеріали слід більш докладно висвітлити в методичних рекомендаціях, що накреслює можливості покращення викладання дисципліни в подальшому.

Щодо зауважень, які висловили студенти, це вивчення 2-х об'ємних інтегральних тем протягом одного дня (згідно робочої програми з дисципліни студенти мають засвоїти 10 тем при тривалості навчання 5 робочих днів), що значно ускладнює сприйняття матеріалу. На цьому наголосили 56 (60,9%) опитуваних. За умови дистанційного навчання за вибором студента, деякі наголошували на великій тривалості зум-конференцій та технічній складності приєднання через обмеження електропостачання.

Щодо задоволення студентів результатами викладання дисципліни, 83 (90,2%) з них відповіли схвально, 3 (3,3%) – дали негативну оцінку, 6 студентів (6,5%) відповіли, що їм важко оцінити курс.

Отже, проведене дослідження щодо ефективності впровадження викладання вибіркової дисципліни «Основи неонатології» дозволяє зробити такі висновки:

1. На думку студентів, організація викладання вибіркової дисципліни «Основи неонатології» на кафедрі педіатрії № 2 проведена на високому рівні.

2. Доцільно звернутися до навчальної частини з проханням виділення більшої кількості робочих днів на вивчення вибіркової дисципліни загальним обсягом 3 кредити ЕКТС з урахуванням норм навчального навантаження студентів.

3. Слід заохочувати студентів активно формувати свідомий запит та обирати вибірккову дисципліну у відповідності до обрання професійної траєкторії.

4. Викладачам кафедри слід врахувати зауваження та побажання студентів при доопрацюванні та удосконаленні методичних матеріалів вибіркової дисципліни «Основи неонатології».

УДК 378.147:616-091:[378.091.214:616-053.2](477.411)(НМУ)

**ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ «ПАТОМОРФОЛОГІЯ В ТОМУ ЧИСЛІ З
ОСОБЛИВОСТЯМИ ДИТЯЧОГО ВІКУ» ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ
«ПЕДІАТРІЯ» ПІДГОТОВКИ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ
ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 228 ПЕДІАТРІЯ У
НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ**

ІМ. О.О. БОГОМОЛЬЦЯ

Гичка С.Г., Кузик П.В., Хомінська М.Б., Плодієнко М.М.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця (м. Київ)

Резюме

У освітній програмі «Педіатрія» підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 228 Педіатрія освітній компонент «Патоморфологія в тому числі з особливостями дитячого віку» забезпечує важливі загальні і фахові компетентності та програмні результати навчання. В роботі розглянуто кадрове, інформаційне, навчально-методичне і матеріально-технічне забезпечення освітнього компоненту.